

ĐẨY MẠNH CÔNG TÁC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC VÀ CHUYÊN GIAO KHOA HỌC CÔNG NGHỆ TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH - ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Đỗ Thị Thủy Phương¹, Đào Đại Thăng²

¹Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - ĐH Thái Nguyên,

²Trường Cao đẳng Sư phạm Thái Nguyên

TÓM TẮT

Hoạt động nghiên cứu khoa học gắn liền với hiệu quả của công tác Giáo dục và Đào tạo, tạo tiền đề để Nhà trường phát huy hơn nữa tinh sáng tạo trong việc tham gia một cách tích cực vào việc gắn kết chương trình giảng dạy với nghiên cứu khoa học, nhằm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho xã hội, có kiến thức vững vàng, phát huy năng lực ngay sau khi về công tác ở cơ sở và thích ứng với môi trường mới của nền kinh tế tri thức. Việc đẩy mạnh hoạt động NCKH và chuyên giao khoa học công nghệ của Trường Đại học Kinh tế & QTKD không chỉ nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng đào tạo, phát triển đội ngũ của Nhà trường, mà còn nhằm góp phần phát triển các mục tiêu kinh tế - xã hội của tỉnh Thái Nguyên và các tỉnh miền núi, trung du phía Bắc.

Từ khóa: Nghiên cứu, khoa học, công nghệ, đào tạo, phát triển

ĐẶT VẤN ĐỀ

NCKH có vai trò đặc biệt quan trọng trong giáo dục nói chung và giáo dục đại học nói riêng. Trong công tác đào tạo đại học ở nước ta hiện nay, NCKH được xem là một trong những yếu tố quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo, tạo ra nguồn nhân lực đáp ứng được nhu cầu ngày càng cao của xã hội. NCKH có tầm quan trọng đặc biệt trong giáo dục đại học vì không những góp phần nâng cao chất lượng đào tạo mà còn tạo ra những tri thức mới, sản phẩm mới phục vụ cho sự phát triển của nhân loại. Với tầm quan trọng như vậy, Nghị quyết Hội nghị lần thứ 2, Ban Chấp hành TW khóa VIII của Đảng Cộng sản Việt Nam đã nêu "Các trường Đại học phải là các trung tâm nghiên cứu khoa học, công nghệ, chuyên giao và ứng dụng công nghệ vào sản xuất và đời sống".

Đề khoa học, công nghệ đáp ứng được nhu cầu phát triển của xã hội, các nhà nghiên cứu, những người làm công tác khoa học, nhất là giảng viên tại các trường đại học phải là lực lượng nòng cốt trong việc nghiên cứu và ứng dụng các kết quả nghiên cứu vào mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Vì vậy, đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học và chuyên giao khoa học công nghệ trong các trường Đại học nói chung và trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh nói riêng là rất quan trọng và cấp thiết.

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC VÀ CHUYÊN GIAO KHOA HỌC CÔNG NGHỆ CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QTKD THÁI NGUYÊN

Trong bối cảnh giao lưu và hội nhập của nước ta hiện nay, để khẳng định được vai trò của NCKH và chuyên giao khoa học công nghệ, các trường đại học nói chung và trường đại học Kinh tế & QTKD nói riêng luôn hướng tới mục tiêu "Môi trường đại học là một viên nghiên cứu". Bởi vì, nghiên cứu khoa học và chuyên giao khoa học công nghệ có tầm quan trọng đặc biệt trong giáo dục đại học và đó là con đường hiệu quả nhất để nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển năng lực su phạm của mỗi người làm công tác giảng dạy và giáo dục. Trong những năm vừa qua, ngành giáo dục và nền khoa học công nghệ nước ta đã đạt được thành tích đáng kể là nhờ có những đóng góp không nhỏ từ hoạt động nghiên cứu khoa học của đội ngũ cán bộ, giảng viên trong các trường đại học.

Trường ĐH Kinh tế & QTKD với sứ mạng là cơ sở đào tạo nguồn nhân lực có trình độ, chất lượng cao, nghiên cứu khoa học và chuyên giao công nghệ trong các lĩnh vực kinh tế, kinh doanh và quản lý cho phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt ở khu vực Miền núi và Trung du Bắc bộ, vì vậy Nhà trường đã chú trọng phải ưu tiên đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao và phát triển khoa học công nghệ cho vùng, trên cơ sở đó góp phần phát triển kinh tế - xã hội của vùng và các các địa phương trong vùng.

Bảng 1: Tình hình thực hiện các hoạt động khoa học và công nghệ cấp Đại học và cấp Cơ sở giai đoạn 2011-2015

ĐVT: Đề tài

STT	Phân loại đề tài	Số lượng					Bình quân giai đoạn 2011-2015
		2011	2012	2013	2014	2015	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	Đề tài cấp ĐH	03	05	04	14	20	9,2
2	Đề tài cấp cơ sở	28	50	71	58	176	75,8
2.1	Đề tài cấp cơ sở trong đêm	-	-	-	06	-	-
2.2	Đề tài Giảng viên	20	31	50	30	103	46,2
2.3	Đề tài Sinh viên	08	19	21	28	73	29,8

Nguồn: Phòng Khoa học - Công nghệ & HTQT

Đề hoàn thành tốt sứ mệnh của mình, song song với giảng dạy đào tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao. Nhà trường đã rất quan tâm đến hoạt động NCKH và chuyển giao khoa học công nghệ. Kết quả nghiên cứu khoa học Nhà trường trong giai đoạn 2011 - 2015 được thể hiện ở bảng 01.

Số lượng đề tài cấp ĐH của Nhà trường vẫn còn khá hạn chế, các đề tài năm 2011, năm 2012, năm 2013 đã nghiêm thu đúng tiến độ tự nhiên, đề tài cấp Đại học năm 2011 có 01 đề tài chưa nghiêm thu đến thời điểm này, nguyên nhân là do san phẩm đăng ký của đề tài là bài báo đăng trên Tạp chí quốc tế và gặp khó khăn trong qua trình đăng bài. Năm 2014, 2015 số lượng đề tài cấp ĐH có chuyển biến mạnh. Đây là năm mà Nhà trường thực hiện các đề tài thuộc chương trình hợp tác với Ban Tuyên giao Trung ương, các đề tài liên quan đến lĩnh vực kinh tế y tế.

Về số lượng đề tài Cấp cơ sở. Đây là số lượng đề tài bao gồm cả đề tài NCKH cấp cơ sở của giảng viên và đề tài NCKH của sinh viên. Số liệu được cập nhật theo năm nghiêm thu. Số lượng bình quân đề tài hàng năm trong giai đoạn này là 75,8 đề tài/năm. Trong năm 2014 nhà trường tham gia đóng góp ý kiến và xây dựng báo cáo "Tong kết phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa qua 30 năm đổi mới" theo đơn đặt hàng với Ban Kinh tế Trung ương và đã hoàn chỉnh báo cáo gửi cho Đại học Thái Nguyên và Ban Kinh tế Trung ương. Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Hiệu trưởng, năm 2014 nhà trường đã triển khai và phê duyệt 06 đề tài cấp cơ sở trong đêm với tổng kinh phí 30trđ 1đề tài.

Các đề tài, dự án nghiên cứu nhằm đề xuất chính sách và giải pháp phát triển kinh tế - xã hội của vùng tập trung nhiều vào lĩnh vực nông lâm nghiệp như, các mô hình sản xuất kinh doanh có hiệu quả gắn với xây dựng nông thôn mới, chuyên dịch cơ cấu kinh tế, xây dựng thương hiệu nông sản, về phát triển kinh tế các loại cây trồng, vật nuôi, đảm bảo an ninh lương thực, phát triển du lịch, các vấn đề về giảm nghèo bền vững, các vấn đề về phát triển các tổ chức kinh tế, .. Các kết quả nghiên cứu đã được các địa phương, các cơ sở kinh tế trong vùng nghiên cứu áp dụng trong việc xây dựng chính sách phù hợp với điều kiện của địa phương, áp dụng có hiệu quả các mô hình kinh tế mới vào sản xuất kinh doanh, các giải pháp kinh tế nâng cao năng lực lãnh đạo của các tổ chức và tổ chức quản lý trong doanh nghiệp,... Các kết quả đào tạo và nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ trong giai đoạn vừa qua đã và đang góp phần phát triển kinh tế - xã hội của Vùng núi, Trung du phía Bắc nói chung và cho tỉnh Thái Nguyên nói riêng. Những kết quả đó đã được ghi nhận bằng những Bằng khen và Cờ thi đua mà các tỉnh Thái Nguyên, Quảng Ninh, Bắc Kan, Phú Thọ, Vĩnh Phúc, . . và Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tặng cho Nhà trường.

Việc thực hiện các đề tài, dự án NCKH và chuyển giao công nghệ một mặt đáp ứng yêu cầu nâng cao trình độ cho giảng viên, sinh viên, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của Khu vực và cả nước, mặt khác đã góp phần thu về nhiều ty đồng cho Nhà trường, tăng thu nhập cho cán bộ, giảng viên của Nhà trường và đặc biệt là tăng thêm thương hiệu của Nhà trường trong sự nghiệp đào tạo NCKH và

chuyên giao công nghệ cho nền kinh tế. Do vậy, có thể khẳng định rằng, cùng với hoạt động giảng dạy, NCKH là thước đo năng lực chuyên môn của giảng viên. Để nâng cao năng lực NCKH của cán bộ giảng viên đồng thời đáp ứng nhu cầu đào tạo nhân lực, nhà trường đã chú trọng vào các vấn đề sau:

+ Nhà trường cần có chính sách khuyến khích giảng viên NCKH, đặc biệt chú trọng những đề tài, dự án có tính ứng dụng cao trong phát triển kinh tế - xã hội được triển khai rộng rãi trên địa bàn các tỉnh miền núi phía Bắc.

NCKH có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với giảng viên. Người giảng viên tham gia NCKH một mặt vừa củng cố lại kiến thức chuyên môn của mình, mặt khác vừa có điều kiện mở rộng, hiểu biết nhiều hơn những kiến thức từ các chuyên ngành khác; quá trình thực hiện các hoạt động NCKH là cơ hội tốt để giảng viên có môi trường, cơ hội bồi dưỡng năng lực chuyên môn, nâng cao tầm hiểu biết về chuyên môn và cuộc sống, tạo điều kiện cho giảng viên tìm ra phương pháp giảng dạy có hiệu quả nhất. .. Chính vì những lý do trên, Nhà trường đã có các chính sách, ưu đãi đối với hoạt động NCKH của cán bộ giảng viên và đặc biệt là các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học, chuyên giao công nghệ để tạo ra sự chuyên biến tích cực cả về số lượng, chất lượng trong NCKH và chuyên giao KHCN cho tỉnh Thái Nguyên và cho các tỉnh vùng núi, trung du phía Bắc.

+ Tổ chức dưới nhiều hình thức để sinh viên có cơ hội tham gia NCKH

NCKH của sinh viên là một nội dung quan trọng trong chiến lược đào tạo nguồn nhân lực của Nhà trường. Để đẩy mạnh hoạt động NCKH của sinh viên, nhà trường cần tổ chức nhiều Hội nghị NCKH của sinh viên để trao đổi về phương pháp, kinh nghiệm học tập, nghiên cứu đề tài, viết chuyên đề, tiểu luận, báo cáo và khóa luận tốt nghiệp.. nhằm giúp sinh viên nắm chắc kiến thức và phương pháp NCKH.

NCKH trong sinh viên sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực trình độ cao, phát hiện và bồi dưỡng nhân tài cho đất nước; đồng thời phát huy tính năng động, sáng tạo, khả năng nghiên cứu khoa học độc

lập, hình thành năng lực tư học, tự nghiên cứu cho sinh viên.

Tóm lại: Để khoa học, công nghệ đáp ứng được nhu cầu phát triển của xã hội, các nhà nghiên cứu, những người làm công tác khoa học, nhất là giảng viên tại các trường đại học phải là lực lượng nòng cốt trong việc nghiên cứu và ứng dụng các kết quả nghiên cứu vào mọi lĩnh vực của đời sống xã hội như Quyết định số 418/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ (11/4/2012) về Chiến lược phát triển khoa học và công nghệ giai đoạn 2011- 2020 chỉ rõ "Phát triển khoa học công nghệ cùng với giáo dục đào tạo là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt để phát triển đất nước nhanh và bền vững. Khoa học và công nghệ phải đóng vai trò chủ đạo để tạo bước phát triển đột phá về lực lượng sản xuất, đổi mới mô hình tăng trưởng, nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế, đẩy mạnh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước"

MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH HOẠT ĐỘNG NCKH VÀ CHUYÊN GIAO KHCN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QTKD THÁI NGUYÊN

Về nguồn cứu khoa học và chuyên giao công nghệ đưa vào chủ trương phát triển kinh tế - xã hội của Đảng và Chính phủ, của Ban chỉ đạo Tây Bắc, của các địa phương trong Vùng để đưa ra các định hướng nghiên cứu và các dự án đáp ứng yêu cầu phát triển của Vùng. Đặc biệt, tập trung vào lĩnh vực sản xuất nông lâm nghiệp nhằm tăng năng suất, chất lượng sản phẩm và giá trị sản xuất. Các chương trình nghiên cứu của trường sẽ góp phần cung cấp luận cứ khoa học và cơ sở thực tiễn cho việc xây dựng cơ chế, chính sách phát triển kinh tế, xã hội, môi trường của Vùng theo định hướng ưu tiên phát triển bền vững, đẩy nhanh quá trình CNH-HĐH và Hội nhập quốc tế của Vùng Miền núi, Trung du phía Bắc

- Đẩy mạnh hợp tác nghiên cứu khoa học và chuyên giao KHCN giữa Nhà trường với các tỉnh, các viện nghiên cứu, các doanh nghiệp. . . Tạo điều kiện cho giảng viên tham gia nghiên cứu khoa học có nhiều cơ hội tiếp xúc, tham gia những hoạt động nghiên cứu.

hội thảo ở các địa phương trong nước và quốc tế để nâng cao năng lực nghiên cứu cho cán bộ, giảng viên của Nhà trường.

- *Tạo điều kiện cho các Chu nhiệm đề tài, dự án và các nhóm tham gia NCKH và chuyển giao KHCN tiếp tục hoàn thành các đề tài, dự án đang thực hiện cho tỉnh Thái Nguyên và các tỉnh khác trong khu vực. Tăng cường đề xuất các định hướng nghiên cứu mới có tính đột phá, trọng tâm để góp phần phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Thái Nguyên và địa phương khác trong khu vực Miền núi, Trung du phía Bắc với tốc độ nhanh và bền vững.*

- *Nâng cao nhận thức của cán bộ giảng viên, sinh viên, học viên trong nhà trường về vai trò là động lực then chốt trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước của công tác nghiên cứu khoa học và chuyển giao KHCN, tạo không khí thi đua lao động sáng tạo, nghiên cứu, ứng dụng nghiên cứu khoa học vào sản xuất, kinh doanh và mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.*

KẾT LUẬN

Hoạt động nghiên cứu khoa học gắn liền với hiệu quả của giáo dục và đào tạo, đây là điều kiện hình thành cơ chế chính sách quản lý thích hợp đối với trường đại học, tạo tiền đề để nhà trường phát huy hơn nữa tính sáng tạo trong việc tham gia một cách tích cực vào

việc gắn kết chương trình giảng dạy với nghiên cứu khoa học, nhằm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho xã hội có kiến thức vững vàng, phát huy năng lực ngay sau khi về công tác ở cơ sở và thích ứng với môi trường mới của nền kinh tế tri thức. Việc đẩy mạnh hoạt động NCKH và chuyển giao khoa học công nghệ để Trường Đại học Kinh tế & QTKD không chỉ nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng đào tạo, phát triển đội ngũ của Nhà trường, mà còn nhằm góp phần phát triển các mục tiêu kinh tế - xã hội của tỉnh Thái Nguyên và các tỉnh miền núi, trung du phía Bắc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo Dục và Đào Tạo (2007), *Quyết định số 43/2007/QĐ-BGD&ĐT về việc ban hành "Quy chế dẫn tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ"*.
2. *Chiến lược phát triển nhà trường đến năm 2020, hướng tới năm 2025* của trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên, năm 2009
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (1996), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
4. Quyết định số 418/QĐ-TTg ngày 11/04/2012 của Thủ tướng Chính phủ.
5. Trần Mai Ước (2011), *Giáo dục Việt nam trong xu thế hội nhập*, Tập chí Công nghệ Ngân hàng, trường Đại học Ngân hàng TP.HCM, Số 67.

SUMMARY

PROMOTING SCIENTIFIC RESEARCH ACTIVITIES AND TECHNOLOGY TRANSFER OF COLLEGE OF ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION – THAI NGUYEN UNIVERSITY

Đỗ Thị Thủy Phương¹, Đào Đại Thang²

¹College of Economics and Business Administration – TNU,

²Thai Nguyen College of Education

Scientific research activities are associated with the effectiveness of education and training, promoting the creativity of the university in actively participating in linking training programs with scientific research in order to train high-quality human resources for the society with intensive knowledge and high practical capability, adaptive to the new conditions of knowledge economy. The enhance of scientific research and technology transfer at the University of Economics & Business Administration not only aims to improve the quality of training, staff development of but also to contribute to the socio-economic development of Thai Nguyen province and northern mountainous provinces

Keywords: *research scientific technology, training, development*

Ngày nhận bài: 05/01/2016, Ngày phản biện: 13/02/2016, Ngày duyệt đăng: 15/6/2016

Phản biên khoa học: TS Trần Đình Tuan – Trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh - DHTN

Tel: 0912 551551 Email: thuyphuongkt@ueba.dgmai.com